

RAZMISLIMO MALO DRUGAČE

Po drugi poti

»Danes smo v krizi zaradi neprimerne načina razmišljanja,« začne pogovor **Nastja Mulej**, magistra komunikologije, ki se pri nas trudi uvesti pozitivno revolucijo s poučevanjem bolj učinkovitega in ustvarjalnega razmišljanja.

KRITIČNO IN USTVARJALNO

Zahodnjaški način razmišljanja temelji na analiziranju, kritiziranju in argumentiranju. Grški misleci niso več aktualni s svojimi razmišljanji, je prepričana Nastja. »Vzemi za primer prepir s svojim partnerjem. Nenehno razmišljanje za nazaj: »Kdo je kriv? Kdo je to naredil? Zakaj? Kaj si mislil?« Ali to kakor koli pripomore k temu, kako bi lahko problem učinkovito in hitro rešili? Ne. Analiza nam pride prav, ko smo problem že rešili, zato, da se naučimo, česa ne smemo več narediti. Ko pa imamo probleme, pomaga samo, da čim več vpletelih čim prej najde čim več rešitev. Čim več zato, ker je majhna verjetnost, da je že prva rešitev tudi najboljša in najbolj sprejemljiva za vse vpletene.

Tudi kritika pride prav, je prepričana Nastja. »Kritika kot vnaprejšnje iskanje morebitnih ovir, slabosti, tveganja in ne kot negativistično nerganje, ki paralizira ali demoralizira. Kritično razmišljanje, ki išče potencialne probleme, nam ob svojem času in na svojem mestu pride prav – da pravočasno in vnaprej poiščemo in pripravimo rešitve. Sicer pa ne,« jasno pove.

»Še vedno razmišljamo zmedeno in rutinsko, impulzivno in čustveno, ali pa celo sploh ne razmišljamo. Imamo stališče, za katerega menimo, da je sveta resnica, ne samo naš lastni pogled na svet, izobljivan z našim značajem, izkušnjami, izobrazbo. To ni razmišljanje, to je samo odzivanje in dokazovanje lastnega prav,« pojasnjuje Nastja.

RES VSE VEMO? NE!

Bistvena načela za razmišljanje so sprejemanje drugih in drugačnih, odprtost do vseh predlogov, nobene samozadostnosti ali samovšečnosti, temveč radovednost, jasno in natančno izražanje, disciplina pri držanju fokusa, časa in orodja razmišljanja.

▼ Skupaj lahko veliko naredimo!

»Tudi kritika pride prav,« pravi Nastja Mulej.

Glavna ovira pri našem razmišljanju je občutek, da vse vemo in smo najbolj pametni na svetu. Občutek, da je lahko samo tako, kot je in nikakor drugače, ker je pač tako že od nekdaj bilo. Občutek brezizhodnosti in ujetosti, da ne moremo ničesar spremeniti.

OKOLIŠČINE SO DRUGAČNE

Dr. Edward de Bono, zdravnik, psiholog in mislec, spodbuja ustvarjalno razmišljanje in neposredno učenje kot spretnost. Meni, da se potek našega tradicionalnega razmišljanja s stoletji ni kaj prida spremenil, pa čeprav so se spremenile marsikateri okoliščine okoli nas.

Dr. de Bono trdi, da ustvarjalnost ni eden naravnih procesov v možganih, ampak je z njimi v nasprotju. Torej moramo trenirati razmišljanje. »Prožno razmišljanje lahko trenirate sami,« je prepričana Nastja. Vsak »guru« ustvarjalnosti vam bo rekel, da začnete dan vsak dan malce drugače. Pri svojih pravih razmišljanjih, ali bi lahko kaj naredili tudi kako drugače, kaj bi bil drug način, druga pot oziroma druga možnost. Ni nujno, da bo boljše, zagotovo pa bo drugačna. Morda pa tudi lažja, cenejša in zanimivejša.

NAMESTO DA BI

Nastjino poslanstvo je spraviti ustvarjalno razmišljanje tudi v šole in organizacije. »Informacije so danes na dosegu roke in jih je še preveč, zato ni potrebno pomnjenje, ampak razumevanje. Geniji, kot je bil Leonardo da Vinci, danes ne bi več preživeli sami, ampak bi morali sodelovati z drugimi, kajti vsak med nami ve samo še delček, vsi skupaj pa veliko. Potrebne bi bile strukturne spremembe, saj je prihodnost polna nejasnosti in bo zato potrebnega še več sodelovanja in prilagodljivosti.«

pozitivna revolucija ne uporablja nasilja, ampak moč dojetanja informacij in učinkovitost. Pri njej ne rušimo, temveč gradimo. Njena načela so učinkovitost, konstruktivnost, spoštovanje, samoizpopolnjevanje in prispevanje družbi vsakogar med nami. Namesto da bi kritizirali, skupaj razmišljamo o mogočih rešitvah. Namesto da bi analizirali preteklosti, skupaj poiščimo mogoče poti za prihodnost. Namesto da bi se ukvarjali z iskanjem in grajanjem krivca, sami odgovorno prispevajmo po svojih sposobnostih.

POZITIVNA REVOLUCIJA

Je revolucija v razmišljanju, v odnosu in naravnosti, v vednosti, vrednotah in delovanju:

- da postanemo učinkoviti, uspešni, spoštljivi, sodelujoči,
- da se vsak posameznik samoizpopolnjuje,
- da vsak prispeva,
- da ne čakamo, se ne izgovarjamo in ne zanašamo na nikogar drugega, ampak sami nekaj naredimo in prispevamo k pozitivnim spremembam na pozitiven, konstruktiven in koristen način – najprej pri sebi in potem tudi za okolje.

► besedilo: KSENIJA VIMONT

► foto: arhiv revije Vzajemna in Iztok Dimc